

A j e l ö l t k ó d s z á m a :

Državni izpitni center

P 0 8 2 A 1 0 3 1 2

ŐSZI IDŐSZAK

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

2. feladatlap

Művészi szöveg(részlet) elemzése

2008. augusztus 25., hétfő / 60 perc

Engedélyezett segédeszközök:

A jelölt golyóstollat vagy töltőtollat hoz magával.

A feladatlaphoz mellékelve van egy darab üres lap a vázlatkészítéshez.

SZAKMAI ÉRETTSÉGI VIZSGA

ÚTMUTATÓ A JELÖLTNEK

Figyelmesen olvassa el ezt az útmutatót!

Ne lapozzon, és ne kezdjen a feladatok megoldásába, amíg azt a felügyelő tanár nem engedélyezi.

Ragassza, illetve írja be kódszámát az erre kijelölt helyre ezen az oldalon és a mellékelt lapon.

A feladatlap két művészi szöveg(részlet)et tartalmaz, valamint a hozzájuk kapcsolódó irányított és kevésbé irányított szövegalkotási szempontsört. A kettő közül csak az egyiket válassza! Összesen 30 pont érhető el A dolgozat terjedelme 300–600 szó.

A táblázatban jelölje x-szel a választott szövegalkotási módot!

Irányított szövegalkotás	Kevésbé irányított szövegalkotás

Csak golyós- vagy töltőtollat használhat. Írott betűvel, olvashatóan írjon! Ha rosszul fogalmazott, a leírtat húzza át, majd írja le újra! Az olvashatatlan dolgozatot nulla (0) ponttal értékeljük. A mellékelt üres lapra írt vázlatát nem értékeljük.

Bízzon önmagában és képességeiben! Eredményes munkát kívánunk.

A feladatlap terjedelme 12 oldal, ebből 2 üres.

ÜRES OLDAL

A) Irányított irodalmi fogalmazás Móricz Zsigmond Tragédia című novellájának részlete alapján

Mikor Kis János felébredt, első dolga volt megnyalni a száját. Álmában lakodalomban volt, s nagyon jól teleette magát. Kedvetlenül gondolt rá, hogy elfelejtett mindent, azt is, hol volt, azt is, mit evett. Legalább ne ébredt vón fel.

Hozzá volt szokva, hogy neki egész életében mindenről le kell mondani, hát nem soká sajnálkozott. (...)

– Egye meg a fene ezt a vén Sarudyt – gondolta magában –, eleget dolgoztam neki életemben, meghíjhatna a jánya lakodalmára. Hadd laknék jól eccer. (...)

Egész nap rosszkedvű volt. Észre se vette senki. Kis János amolyan láthatatlan ember volt, akit senki sem lát meg. Így élte le az egész életét, sohase volt egy percig sem érdekes ember. Se nem erős, se nem gyenge, nem kicsi, nem nagy: nem sánta, nem begyes; mi lett volna, ami feltűnt vón rajta. Olyan volt, mint egy ember; két szeme volt, meg egy orra. Bajusza is volt. És sohasem jutott eszébe semmi. (...)

Még ez az egy érdekelte: az evés. A feleségét emiatt szokta elverni, s ha gondolt valaha valamire, arra, hogy mit volna jó enni. De ezt nem tudott sokat elképzelni. Hiába, a tapasztalat nem segítette. (...)

– Emberek, asszonyok, hónap este mindenki elgyühet a lyányom lakodalmára. Annyit ehettek, amennyi belétek fér.

Kis János majdnem elszédült. Valósággal megijedt. Attól ijedt meg, hogy nem bír majd megfelelni a feladatnak. A többiek ujjongtak, éljeneztek, de ő hallgatott. (...)

Egész éjszaka nem tudott aludni. Sokszor felébredt, és ébren hánykolódott, de ha hozzáfogott arra gondolni, mi lesz holnap, nagy nyugtalanság fogta el. (...)

Másnap reggel mogorván ébredt. Ahogy a rossz álmot kidörzsölte a szeméből, tisztán érezte, hogy igen nehéz a melle. Mintha pántok szorítanák.

– Egye meg a fene a vén Sarudyt, ma kieszem a vagyonából. Eleget kapáltam neki. (...)

Végre alkonyodott. Hazamentek a munkából. Otthon már dél óta állott a lakodalom. Idő sem volt a hozzákészüléshez, le kellett ülni a terített asztalhoz. (...)

Kis János fogta fakanalát, s nyugodtan, komolyan kezdett munkához. A béle reszketett, s alig bírt uralkodni a mohóságán.

A tizedik kanálnál rettenetes megdöbbenés érte.

Úgy érezte, jól van lakva.

Sápadság futotta el az arcát. Megérezte, hogy roppant feladatot vállalt magára. Megérezte emberi kicsinységét. Mint valami szél suhant át agyán a gondolat, hogy nem fogja megbírni, amit vállalt.

Szemponatok:

- Ismertesse a szövegrészlet témáját és az írói ábrázolásmódot!
- Mutassa be a főhőst és értékrendjét! Vizsgálja meg a lakodalmi meghívás előtti és utáni lelkiállapotát!
- Értelmezze a főhős szándékát, majd fejtse ki, hogyan jelenik meg korunk emberének életében a szövegrészletben megfogalmazott kérdés!

A szempontok sorrendjét nem kötelező követni. Ügyeljen a dolgozat szerkezetére, a stilisztikai és nyelvi megformálásra!

B) Kevésbé irányított irodalmi fogalmazás Gyurkovics Tibor Tükröm, tükröm, mondd meg nékem című novellájának részlete alapján

– Nem tudok bemenni a fürdőbe – kiabálta a férfi, le-föl szaladgálva nyakában egy törülközővel. – Szólj már rá, mert elkések! Ez lehetetlen! Egy órája benn van, fésüli magát, az arcát nézegeti biztosan, még egy fürt, még egy mosoly a tükörbe, még egy szemöldökrándítás, a csuda vigye el!

– Jó, jó, itt vagyok már – mondta Nita, kilibbent a fürdőből, mint egy nő, pedig csak gyerek volt. Nagy szőke loboncát végigfektetve a hátán, kimosakodva lépegetett. A szobai tükörhöz ment, ott is nézte magát, jól áll-e a szoknya, a kardigánt összehúzta. Belehajolt a tükörbe, közelről is megnézte magát, a haját a homloka mentén lesimította, a füle mellé egy fürtöt csavart. – Az iskolaköpenyem is csupa ránc. Hogy vegyem fel?

– Most nézd meg – kiabált a férfi az asszony után. – Azt hiszed, siet? Még most is a tükörben nézegeti magát! Gyere, nézd meg. Mit nézegetsz annyit? Nem láttad még magadat? Olyan fontos, hogy számtanórán hova áll ez a fürt, meg az a fürt? Hova lóg a hajad? Milliószer mondtuk, kösd össze. Egy lobonc. Lobonc az egész.

– Most ezzel foglalkozol, vagy mész a fürdőbe? Igyekezz, te is, Nita. És kösd össze a hajad. – Az asszony kedvtelve nézte a lányát.

– Dehogyan kötöm. – Indult.

– Mért nem kötöd össze? Azt hiszed, így jobb? Vagy szebb? Megfázol.

– És ha összekötöm, nem fázom meg? Senki se köti össze az osztályban. Az olyan régimódi.

– Csak az a fontos neki, hogy végigvonuljon kibontott hajjal pár lépést az utcán. Ilyet még nem láttam! Ahelyett, hogy a földrajzon járna az esze.

– Azon is jár – mondta a gyerek, és kilibbent az ajtón. – Na, sziasztok!

– Kibírhatatlan – sóhajtott utána a férfi szeretettel, ahogy ekkora lányok után szokás. – Egy haj, egy pattanás órákig tart. A legfontosabb. Fontosabb, mint a világegyetem. A világban a legszörnyűbb háborúk folynak, és ő a hajával foglalkozik! Halomra bombáznak védtelen városokat, és ő közben az arcát nézegeti a tükörben.

Szemponatok:

Ismertesse a szövegrészlet témáját és elbeszélésmódját! Mutassa be a családot! Vizsgálja meg a lány viselkedését, elemezze a szülő-gyerek kommunikációt! Értékelje a szülők magatartását! Értelmezze az utolsó bekezdésben megfogalmazottakat, majd fejtse ki véleményét saját korosztályának értékrendjéről!

A szempontok sorrendjét nem kötelező követni. Ügyeljen a dolgozat szerkezetére, a stilisztikai és nyelvi megformálásra!

Lined paper template with 22 horizontal lines.

ÜRES OLDAL